

Statistical toolbox

`pdf` ('jméno', parametry, rozměry)

`cdf` ('jméno', parametry, rozměry)

`random`('jméno', parametry, rozměry)

- Diskrétní rozdělení pravděpodobnosti
 - Alternativní
 - Binomické 'Binomial' n,p
 - Geometrické 'Geometric' p
 - Poissonovo 'Poisson' λ
- Spojité rozdělení pravděpodobnosti
 - Rovnoměrné 'Uniform' a, b
 - Normální 'Normal' μ, σ
 - Exponenciální 'Exponential' λ

Statistical toolbox

`random`('jméno', parametry, rozměry)

- **Diskrétní rozdělení pravděpodobnosti**

'jméno'	parametry
• 'Binomial'	n,p
<code>y=random('Binomial', n, p, 500, 1);</code>	
<code>y=binornd(n, p, 500, 1)</code>	
– 'Geometric'	p
<code>y=random('Geometric', p, 500, 1);</code>	
<code>y=geornd(p, 500, 1);</code>	
– 'Poisson'	λ
<code>y=random('Poisson', lambda, 500, 1);</code>	
<code>y=poissrnd(lambda, 500, 1);</code>	

Statistical toolbox

```
random('jméno', parametry, rozměry)
```

- **Spojité rozdělení pravděpodobnosti**

'jméno' parametry

- 'Uniform' a, b

```
y = random('Unif', a, b, 500, 1)
```

```
y = unifrnd(a, b, 500, 1)
```

- 'Normal' μ, σ

```
y = random('Normal', nu, sigma, 500, 1);
```

```
y = normrnd(nu, sigma, 500, 1);
```

- 'Exponential' λ

```
y=random('Exponential', 1/lambda, 500, 1);
```

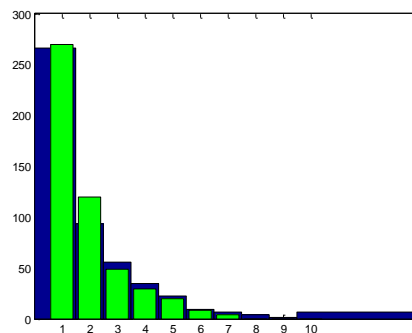
```
y=exprnd(1/lambda, 500, 1);
```

Geometrické x Exponenciální

- `yexp=random('Exponential', 1/p, 500, 1);`

- `ygeo=random('Geometric', p, 500, 1)+1;`

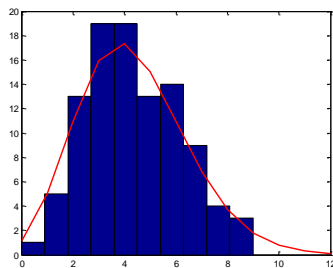
```
nbins=10;
hist(yexp, 1:nbins)
hold on
freq = hist(ygeo, 1:nbins);
bar(1:nbins, freq, 'g')
hold off
```


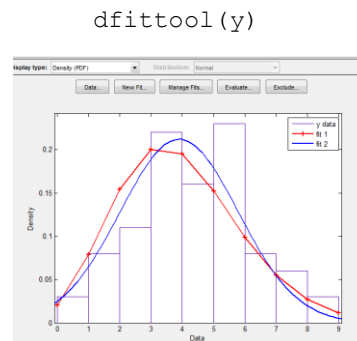
Fitting Distribution

```
[lambda_est,lambda_ci]=poissfit(y) % E(y)=lambda
histfit(y, '', 'poisson')
```

```
[par_est,par_ci]=expfit(y);
[mu,sigma]=normfit(y);
[a,b]=unifit(y);
[p_est,p_ci]= binofit(y,n)
```


`fitdist(y,'Exponential')` stejný výstup jako `dfittool`

Testování hypotéz

Biolog, Statistik, Matematik a Informatik na safari. Zastaví džíp a pozorují dalekohledem.

Biolog "Podívejte se! Stádo zebry! A mezi nimi bílá zebra! To je fantastické! " "Existují bílé zebry! Budeme slavní!"

Statistik: "To není významné. Platí pouze, že hypotézu, že **bílé zebry** neexistují nemůžeme zamítnout!"

Matematik: "Ve skutečnosti víme, že existuje zebra, která je na jedné straně bílá."

Informatik: "Ale kdepak! To je výjimka!"

Typické zdroje hypotéz

- Požadavek na potřebnou kvalitu produktu
- Hypotéza je založena na předchozí zkušenosti
- Hypotéza vychází z teorie, kterou je třeba doložit
- Hypotéza je pouhým dohadem, založeným na náhodném pozorování

Srovnáváme dvě tvrzení:

H_0 – nulová hypotéza – většinou obhájí stávající stav věcí

H_A – alternativní hypotéza ji odporuje

Chyby při testování hypotéz

Chyba 1. druhu: nulová hypotéza sice platí, ale my ji zamítáme. Rozhodnutí o zamítnutí H_0 je dáno hladinou významnosti testu, což je maximální přípustná **pravděpodobnost chyby 1. druhu**. Hladina testu se zpravidla značí symbolem α . Většinou volíme hladinu významnosti $\alpha=0,05$ nebo $\alpha=0,01$.

K **chybě 2. druhu** dochází, když nulová hypotéza neplatí, ale my ji nezamítneme (nepoznáme, že neplatí). Doplněk pravděpodobnosti chyby 2. druhu do jedničky ($1 - \beta$) se nazývá **síla testu**. Je to pravděpodobnost, že nulovou hypotézu zamítneme, když tato hypotéza neplatí, tedy **pravděpodobnost, s jakou neplatnost hypotézy objevíme**.

Chyby v testování hypotéz

H ₀ je ve skutečnosti: Já se rozhodnu takto ↓	správná	nesprávná
Zamítám H ₀	Chyba 1. druhu	Správné rozhodnutí
Nezamítám H ₀	Správné rozhodnutí	Chyba 2. druhu

- Pravděpodobnost chyby 2. druhu (β) obvykle neznáme. $1 - \beta$ je **síla testu**
- Čím větší nároky kladu na α ($0.05 \Rightarrow 0.01 \Rightarrow 0.001$), tím vyšší bude β
- β klesá i s rostoucím počtem pozorování

Zjištění statistické významnosti nikdy nemůže nahradit rozhodnutí o vědeckém (věcném) významu výsledků!

Chí kvadrát test dobré shody

H₀ – náhodný výběr byl proveden z rozdělení stanoveného typu

Provést: intervalové rozdělení četností

Podmínky: - žádný interval s nulovou četností; maximálně 20% intervalů s četností menší než 5

Testovací kritérium:

$$\chi = \sum_{i=1}^n \frac{(A_i - E_i)^2}{E_i}$$

kde: A_i je pozorovaná četnost, E_i je očekávaná četnost a n je počet intervalů.

Kritický obor: $(\chi_{\alpha, n-1}^2; \infty)$

Pokud je hodnota testovacího kritéria vyšší, než příslušná kritická hodnota rozdělení chí-kvadrát pro $(n - 1)$ stupňů volnosti (kde $n =$ počet intervalů), hypotézu o shodě dvou rozdělení **zamítáme** (na příslušné hladině významnosti)

Kolmogorov-Smirnovův test shody pro jeden výběr

H_0 : náhodný výběr byl proveden z rozdělení stanoveného typu

Používá se v případech, kdy se nedoporučuje χ^2 test (při počtu tříd >2 nemá být více než 20% četností menších než 5 a žádná menší než 1, při $k=2$ nemá být žádná menší než 5).

Testovací kritérium:

$$D_1 = \frac{1}{n} \cdot \max |N_{a,j} - N_{e,j}|$$

kde

$N_{a,j}$ = aktuální kumulativní četnost v j-tém řádku

$N_{e,j}$ = očekávaná kumulativní četnost v j-tém řádku

ks_test.m

Testování hypotéz v MATLABu

H_0 : Data pocházejí z daného rozdělení,

$h=1$ pokud H_0 zamítáme (na 5% hladině významnosti)

$h=0$ nemůžeme H_0 zamítnout

p-hodnota – pst, že taková, (či ještě horší) data vybereme z předepsaného rozdělení. Čím je p menší, tím průkazněji zamítáme H_0 – hladina významnosti.

Chí kvadrát dobré shody

```
[h,p]=chi2gof(y,'cdf',{@expcdf,par_est});
```

Kolmogorův-Smirnovův test

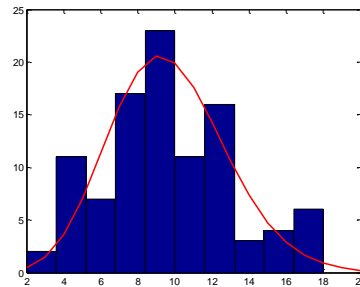
```
[h_ks,p_ks]=kstest(y,[y,expcdf(y,par_est)]);
```

Určete, z jakého rozdělení pocházejí data

```
load('data00.mat')
```

Nebo z menu File -> Open

```
[h1,p1] = chi2gof(y1,'cdf',{@geocdf,1/mean(y1)});
[h_ks,p_ks]=kstest(y1,[y1,geocdf(y1,1/mean(y1))]);
```

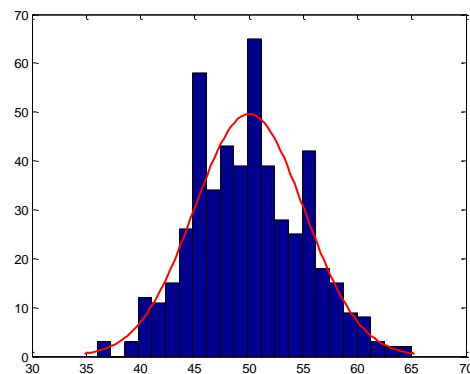

Kolmogorov-Smirnovův test

```
[h2,p2]=kstest2(x,y);
```

Generujte data z binomického rozdělení $N=100$, $p=0.5$ a nahraďte je normálním rozdělením. Testujte, zda data pocházejí ze stejného rozdělení

```
y= binornd(100,0.5,500,1);
[nu,sigma]=normfit(y);
y2=normrnd(nu,sigma,500,1);
[h2,p2]=kstest2(y,y2);
histfit(y)
```


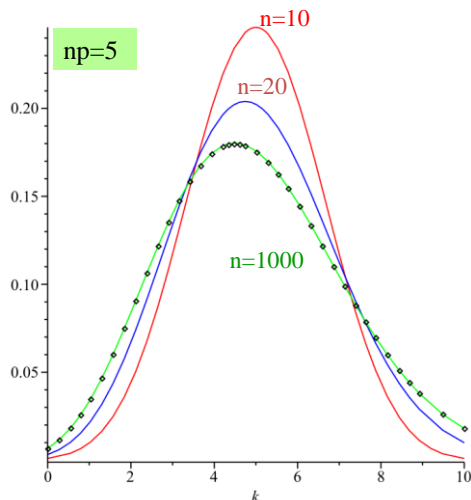
Poissonovo x normální

- Pokud $n \rightarrow \infty$, pak náhodná veličina s binomickým rozdělením konverguje k Poissonovu rozdělení, $np = \lambda$

$\text{Binom}(n, p) \rightarrow \text{Poisson}(n \cdot p)$

$$P(X = k) = \frac{\lambda^k e^{-\lambda}}{k!}$$

$$E[X] = \lambda$$

Náhodná procházka = Markovský diskretní stochastický proces

Např.

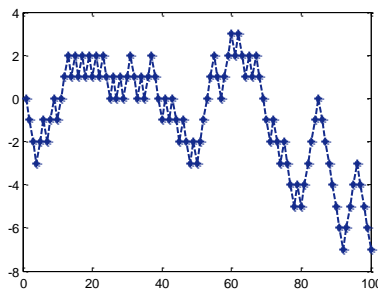
Spravedlivá hra, kde je pravděpodobnost úspěchu při každé sázce $p = 0.5$.

Stav procesu bude ohodnocen stavem peněženky jednoho z hráčů

{..., -2, -1, 0, 1, 2, ...}, Začínáme na 0. Určete rozdělení pravděpodobnosti po 100 sázkách.

Model hry jednoho hráče

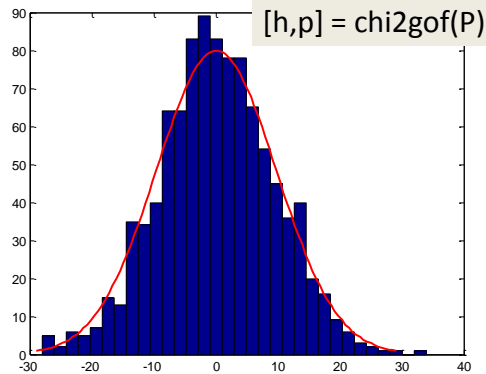
```
steps=100;
S=zeros(steps,1)
for i =1:steps-1
    if rand>0.5
        S(i+1)=S(i)+1
    else
        S(i+1)=S(i)-1
    end
end
plot(1:steps,S, '*m--')
```


Náhodná procházka = Markovský diskretní stochastický proces

Experiment opakujeme pro 1000 hráčů, určíme rozdělení pravděpodobnosti

```
function [vyhra]=hra (steps,p)
% [S(i)]=hra(steps,p)%No steps, probability of
success
S=zeros (steps,1);
for i =1:steps-1
    if rand<p
        S(i+1)=S(i)+1;
    else
        S(i+1)=S(i)-1;
    end
end
vyhra=S(i);
end
```


Náhodná procházka = Markovský diskretní stochastický proces

Rozdělení pravděpodobnosti stavu peněženky se krok od kroku liší. Zajímá nás, jestli pro počet sázek jdoucí k nekonečnu konverguje k tzv. ustálenému rozdělení psti.

